

"... Ze zijn duivels aantrekkelijk, betoverend mysterieus, totaal gewetenloos en ongeneeslijk harteloos. Hun doel is om ons mentaal, en soms ook fysiek, te vernietigen; om met een bijzondere sluwheid en cynisme - met een masker van 'geliefde', 'toegewijde vriend' of 'vertrouwde collega' - ons leven in een ruïne te veranderen. Ze zijn de roofdieren van de mensheid en zijn vooral gevaarlijk omdat het niet op hun voorhoofd geschreven staat. Daarom is het zo belangrijk om ze in een vroeg stadium te leren herkennen..."

*Erich Fromm
'Anatomie van de menselijke destructiviteit'*

Dit boek gaat over narcistische persoonlijkheidsstoornissen. Het hele scenario van het narcistische misbruik wordt in detail verteld. Alle manipulaties en maskers worden op verschillende manieren aan het licht gebracht. Je krijgt antwoorden op en inzicht in destructieve relaties.

ISBN 9789402171761

Schrijver: Tanja Tank, 2017
Oorspronkelijke Russische titel:
Бойся, я с тобой (Boisja, ja s taboi)

Vertaling: Elena Bogouslavskaja

Redactie: Kathy van der Wiel

Omslagontwerp: Kirsten Moerman, kirsten@blondt.nl, blondt.nl,
blondtonline.nl

Opmaak: Kirsten Moerman

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de schrijver.

Wees bang, ik ben bij je

Het huiveringwekkende boek over de Fatale en Onweerstaanbare

Tanja Tank

Inhoud

Voorwoord voor de Nederlandse vertaling	7	
Voorwoord van de auteur	13	
Inleiding. Waarom is het zo eng?	15	
Partituur voor een wrede romance	24	
Eerste cirkel	De Verkenning	27
Tweede cirkel	De Verleiding	39
Derde cirkel	De Toetsing	101
Vierde cirkel	De IJskoude Douche	113
Vijfde cirkel	De Duimschroeven aandraaien	137
Zesde cirkel	Door de Mangel	177
Zevende cirkel	De Afschrijving	223
Achtste cirkel	De Grote Schoonmaak	231
Negende cirkel	Dansen op het Graf	237
Tiende cirkel	De Toegift	245
Tot slot		267
Het ABC van het <i>abuse</i>		271

Voorwoord voor de Nederlandse vertaling

“Onder de prachtige staart van de pauw zit een doodgewone kont van een kip... Minder pathos dus, heren!”

Faina Ranevskaja (Russisch actrice)

“Wat is ons leven? Een spel!”

A.S. Poesjkin ('Pique Dame')

“Al is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt hem wel.”

Nederlands gezegde

Na het verbreken van mijn relatie bleef ik verbijsterd en verpletterd achter. Een half jaar lang heb ik alles bestudeerd over narcisme en de narcistische persoonlijkheidsstoornis - dag en nacht. Ik las in drie talen. In drie talen luisterde ik ook naar de filmpjes op YouTube en ik was verbaasd dat dit fenomeen al zo bekend is en zo goed beschreven. Toch was het niet genoeg voor mij. Ik kon niet geloven dat mijn fantastische geliefde, mijn man, mijn vriend, mijn 'tweelingziel' - het enge roofdier was, het monster achter verschillende maskers... Maar alles klopte... Toch kon ik het niet bevatten. Dit was te bizar, te onwerkelijk en te wreed. Er zijn veel boeken geschreven over narcisme die me hebben geholpen. Ik was op zoek naar antwoorden op al mijn vragen. Ik vond ze wel maar niet allemaal. Er restten mij nog verschillende, zeer belangrijke vragen waarop ik een antwoord zocht. Toen ontdekte ik het boek 'Wees bang, ik ben bij je'. Nu heb ik geen vragen meer. Alles is helder.

Ze zijn onder ons. Ze zijn zeer gevaarlijk; voor je relatie, voor de maatschappij en voor de wereld. Ze dragen maskers. Ze zijn welbespraakt. Ze gebruiken de woorden erg makkelijk - dat is hun belangrijke wapen! Het woord kan een ziel verheffen maar het kan haar ook doden.

Ze hebben zoveel mee! Hun charisma, talenten, schoonheid; ze verkeren vaak in goede gezondheid en het gaat hen voor de wind! Maar het is hen niet genoeg. Ze moeten alles hebben: schoonheid - zij willen de knapsten zijn; talenten - nee, de beste van allemaal; succes - nooit genoeg. Ze zijn

---

jaloers op alles en zijn bereid om iedereen te verslinden en niets over te laten. Alles voor zichzelf. Ze zijn de zielenrovers.

Ze hebben het vooral gemunt op lieve, pure mensen.

Ze 'voeden zich' met het meest waardevolle wat de ziel bezit - de zuivere liefde. Ze breken je hart en nestelen zich in je brein. Ze 'stelen' je licht in een vergeefse poging hun bodemloze donkere put, het gat in hun ziel, op te vullen.

Ze zijn moreel gehandicapt.

Het bijzondere van het boek van Tanja Tank is dat, naast het beschrijven van alle facetten van de karakters van narcisten en andere destructieve personen en hun manipulaties, ze laat zien hoe de agressor ongemerkt naderbij sluipt en te werk gaat. Ze leert je destructieve symptomen te herkennen zodat je - hopelijk! - op tijd uit de Cirkel van de Hel kunt ontsnappen. Het boek is rijk aan verhalen uit het leven, uit de literatuur en de geschiedenis.

Met behulp van dit boek kan je jouw relatie van het begin tot het eind bekijken, bestuderen en uitwerken. Zijn karakter, woorden en daden. De kwartjes zullen vallen... het masker van de tweelingziel en de verheven persoon valt eindelijk af en het gezicht van een monster, donkere geest en zielenrover wordt onthuld. Dan dank je G-d op je blote knieën voor jouw redding!

Het zou nu zinvol zijn om voor jezelf de formulering van de vraag: 'WAAR-OM?' om te zetten naar de andere: 'WAARVOOR is het me overkomen?' Je komt waarschijnlijk tot de ontdekking dat je in je leven meer narcisten of andere destructieve mensen meegemaakt hebt of nog steeds door ze wordt omringd. Na het lezen van dit boek kun je situaties in je verleden en je heden beter begrijpen en verwerken, zodat je niet nog eens in de handen van een roofdier valt.

Misschien zul je, na de zware periode van onthechting en pijn, rouw zelfs, dankbaar zijn dat je via hem een waardevolle levensles hebt gekregen. Veel lessen. Je krijgt ook een dieper begrip van het leven en van jezelf. Je zult je zo vrij voelen als een vogel in de lucht - een vrije geest, bevrijd van alle angsten en beperkingen (ook die van jezelf).

Zoals Tanja het omschrijft in haar boek: "In je relatie met een narcist weet je dat je voor jezelf grenzen overschreden hebt: morele of wat geloofs-

overtuigingen betreft, in de liefde voor je naaste, het verbreken van belof-tes, omdat het liefde was! Terwijl dit heel belangrijke eigenschappen van jezelf zijn.”

Nu ben je terug bij je eigen kern, bij jouw eigen identiteit met alle waarden die daarbij horen. Maar nu vele malen rijker.

Je stond oog in oog, dichterbij kon niet, met:

- het verraad;
- vals bedrog;
- leugens;
- harteloosheid;
- wreedheid;
- koelbloedigheid;
- jaloezie;
- hoogmoed;
- hypocrisie;
- lafheid;
- onverantwoordelijkheid;
- ondankbaarheid;
- immoraliteit.

Wat zijn dit voor eigenschappen? Van wie? Denk daar maar eens over na. Jouw ‘tweelingziel’ kan deze eigenschappen toch niet bezitten? Dat is toch alles wat jij afkeurt!

Weet, dat liefde, barmhartigheid, geduld, eerlijkheid, vriendelijkheid, verantwoordelijkheid, bescheidenheid of het geloof geen ‘naïviteit’ is maar juist hoge kenmerken zijn van de altruïstische ziel.

‘Verwerp de Duisternis en kies voor het Licht!’ Keer terug naar je ziel.

Geef die kostbare levenservaring een plaats, veeg je tranen weg en blijf niet tot het einde van je leven om de illusie treuren. Want: ‘Liefde die eindigt, is niet begonnen’ (Joodse wijsheid).

Leef vrij en adem vrij! Er zullen nu mooie mensen op je pad komen, laat jouw hart weer stralen!

Ik hoop dat het boek van Tanja Tank ‘Wees bang, ik ben bij je’ een mooie bijdrage kan leveren aan de reeks van vele onderzoeken naar destructieve relaties en de Nederlandse lezer die daar behoefte aan heeft, kan helpen.

Ondanks de titel doet vermoeden is het boek makkelijk te lezen en je krijgt er een vertrouwd gevoel bij. Ook neemt het jouw schuldgevoel in grote mate weg. Door de fases van *abuse* in cirkels te verdelen wordt heel duidelijk hoe je in het web van de agressor terecht kwam en in welk stadium van het destructieve scenario je zit of geweest bent.

Ik wil mijn diepe dankbaarheid betuigen aan Tanja zelf, voor haar boek en dat ze me heeft toevertrouwd haar werk in het Nederlands te vertalen.

Aan Kathy, die het boek geredigeerd heeft. Zonder haar kennis van de Nederlandse taal zou het project niet tot stand zijn gekomen. Ze deed het werk zonder enig eigenbelang. Het werken samen was erg gezellig en we hebben veel gelachen.

Aan Nely, die ook vele uren heeft besteed aan het vertalen van het boek en aan Tineke en Selma die ook hun bijdrage hebben geleverd.

Aan Kirsten, die de omslag van het boek ontworpen heeft en de gehele opmaak voor haar rekening heeft genomen. Ze is creatief designer, heeft mede geredigeerd en het zeer professioneel gedaan. Ook zij heeft belangeloos haar tijd hieraan besteed.

Ik wil ook mijn vrienden, mijn lieve vrienden, die me in de moeilijkste tijd van mijn leven bijgestaan hebben, bedanken. Ik weet hoe zwaar het was om iemand die een dramatische ervaring beleeft te steunen, naar haar te luisteren en te begrijpen. Vooral als je dat zelf nooit meegemaakt hebt. Angela, Agnieszka en Dirk, Carla, Klazien, Betty, Gulay, Leo en H  l  ne, Natascha uit Aachen, Hany, mijn Russische vrienden en vele anderen - ik hou van jullie en ben jullie ontzettend dankbaar. Deze mooie mensen laten zien dat de wereld niet alleen uit narcisten bestaat. Het *goede* zal het *kwade* overwinnen.

Ik wil hier ook graag Willeke en de kinderen bedanken. Ondanks dat ze zelf een groot drama in hun leven meemaakten, hadden zij toch een hart voor mij. Hun warmte en betrokkenheid hebben me veel gedaan. Dank daarvoor. Ik hoop dat dit boek jullie ook veel zal verklaren.

Een bijzonder dankwoord gaat naar mijn broertje Michail, die alle perikelen die ik meemaak begrijpt, altijd voor mij klaarstaat en mij helpt. Naar mijn nichtje Eleonora. Voor haar geduld, haar hulp en haar vriendschap. Naar mijn zoon Alexander. Ook hij heeft veel meegemaakt met mij en is altijd mijn steun en toeverlaat.

Aan het einde van het boek zijn een paar bladzijden vrijgehouden om

eventueel eigen ervaringen met een narcist op te schrijven.

Elena Bogoslavskaja

Noordwijkerhout, 2018

Door de cirkels van de hel

“Deze op het eerste gezicht vriendelijke en behulpzame mensen zijn zeer geraffineerd. Eén van hen vertelde: “Als ik iemand wil vermoorden probeer ik dichter bij diegene te komen en zijn vertrouwen te winnen. Ik zal dan dag en nacht bij hem zijn, zijn vreugde en zijn leed delen, samen met hem eten, drinken, werken en mijn vrije tijd met hem doorbrengen.

Dat kan wel maanden duren. Ik zal hem ‘vriend’ noemen en op het juiste moment wachten om te doen wat ik had gepland.”

Erich Fromm ‘Anatomie van de menselijke destructiviteit’

Voorwoord voor de eerste editie

Het is bijna vier jaar geleden dat mijn online boek verscheen. Sindsdien is er veel waardevol onderzoeksmateriaal in mijn handen gekomen - honderden verhalen van *abuse*, waardoor mijn kennis van destructieve mensen aanzienlijk is toegenomen. In mijn vernieuwde versie wil ik mijn nieuwe waarnemingen en ontdekkingen, die zonder de hulp van de lezers niet mogelijk zouden zijn geweest, met jullie delen. Vanwege de overvloed aan materiaal heb ik besloten om een nieuwe versie van het boek in drie delen uit te brengen die samen een trilogie vormen “Wees bang, ik ben bij je.”

In het nieuwe boek heb ik de lijst van ‘de Fatale’ en ‘Onweerstaanbare’ uitgebreid. Nu heb ik het niet alleen over narcisten en psychopaten, zoals in mijn online boek, maar ook over andere type agressors. Mijn doel is om nu niet alleen maar over de ‘echte’, perverse narcisten te schrijven, die volgens sommige mensen de meest verschrikkelijke type agressors zijn. In feite tonen alle destructieve mensen pervers, narcistisch gedrag (sommigen vertalen perverse narcist als een ‘verdorven persoon’ die verliefd is op zichzelf). Hun agressieve en manipulatieve tactieken zijn zeer vergelijkbaar en een *abuser* van elk type gebruikt wel één of andere combinatie daarvan.

Daarom geef ik geen verschil meer aan tussen minder of meer ernstig destructieve mensen. Degenen die de relatie met de roofdieren van verschillende type agressors hebben overleefd, zullen het waarschijnlijk met mij eens zijn dat een narcist niet ‘beter’ is dan een sociopaat of een paranoïde

---

persoon. Ook omdat ze vaak een gevaarlijke combinatie zijn van verschillende persoonlijkheidsstoornissen. Daarom is het niet zo belangrijk of je kwelgeest een narcist of een paranoïde persoon is. In zekere zin is dat ongeveer hetzelfde.

Ik gebruik in het boek de woorden agressor, roofdier, narcist, psychopaat, *abuser*, manipulator, kwelgeest, Onweerstaanbare en Fatale. In deze context zijn het allemaal synoniemen voor 'destructief persoon'.

Mijn boek is voornamelijk tot vrouwen gericht. Maar ik denk dat het ook nuttig kan zijn voor mannen die onder vrouwelijke of mannelijke narcisten schade hebben opgelopen. Ik ontken niet dat er vrouwelijke roofdieren zijn en bagatelliseer het bestaan van vrouwelijk *abuse* niet; er wordt gezegd dat dit in sommige opzichten veel erger is dan mannelijk *abuse*. En aangezien een psychopathische moeder de ziel van haar kind onherstelbaar beschadigt, zorgt dat weer voor nieuwe, destructieve mensen in de wereld.

Ik wil hier benadrukken dat het doel van mijn boek niet is om haat te zaaien jegens mensen met een persoonlijkheidsstoornis. Ik sta negatief tegenover iedereen die vindt dat we deze mensen van de maatschappij moeten isoleren of hen moeten 'chippen' of iets in die trant. Mijn inspanningen zijn erop gericht om gezonde mensen te helpen hun waardigheid te behouden en daarbij hun veiligheid te handhaven. Het is zinloos om destructieve mensen te heropvoeden, tegen hen te vechten of wraak op hen te nemen. Daarom wil ik dat je leert om ze zo snel mogelijk te herkennen en ze uit je leven te verbannen en niet op dramatische ontwikkelingen gaan zitten wachten.

Voor beginners voorzie ik het boek voor de duidelijkheid van het woordenboek dat ik 'ABC van het *abuse*' noem. Hierin vind je een uitleg van sommige woorden en begrippen. Hopelijk maakt dat het lezen makkelijker en leerzamer.

Voordat we aan onze lange en serieuze gesprekken beginnen, wil ik mijn naaste medewerkers graag bedanken: de organisatoren van de themagroepen Alice Sergeyeva (VKontakte) en Jana Girchak (op Facebook), psychoanalyticus Anna Vischnevskaya, psycholoog en blogger Natalia Schaschkova (LiveJournal), advocaat-adviseur van onze groep in VKontakte Albina Achmetchina. Lezeressen Violetta en Julia hebben het script van dit boek gelezen en hun waardevolle tips hebben me geholpen om het te verbeteren. Ik dank ook degenen die mij een vertaling van de interessante buitenlandse bronnen en links naar nuttige boeken en artikelen stuurden - voornamelijk, Ekaterina Tarasova, mijn collega in het project 'Beta Readers

Tarasova en Tank' en blogger Nina Chebotareva (LiveJournal).

Ik wil ook de vertaalsters van mijn boek bedanken.

En natuurlijk een diepe buiging naar Tatiana Kerim-Zade, de vertaalster en leidster van een feministische beweging in Rusland, in de blogsfeer bekend als *accion_positiva*. Haar beroemde artikel 'Gaslight of voor een vriendin die in een moeilijke situatie verkeert', werd voor velen van ons de Eureka. Met dat artikel is ook mijn weg hierin begonnen.

Inleiding. Waarom is het zo eng?

"Sanin stond als verloren voor haar, alsof hij doodging.

'Waar ga je heen?' vroeg ze aan hem. 'Naar Parijs of naar Frankfurt?'

'Ik ga daarheen waar jij bent en zal bij je blijven zolang je me niet wegstuurt', antwoordde hij wanhopig en kuste de handen van zijn godin.

Ze trok haar handen terug, legde ze op zijn hoofd en woelde met haar vingers langzaam door zijn haren. Zelf stond ze fier rechtop, de triomf was van haar lippen af te lezen - en haar ogen, groot en helder, drukten meedogenloosheid uit en de overwinning was er in zichtbaar. Een havik, met een prooi in zijn klauwen, heeft dezelfde ogen.

En daarna het leven in Parijs met al die vernederingen, al die ellende van een slaaf die niet jaloers mag zijn, niet mag klagen en die uiteindelijk als oud vuil aan de kant wordt gezet... Dan de terugkeer naar huis, vergiftigd en een troosteloos leven..."

Ivan Toergenjev, 'Lentebeken'.

"Een charmante prins gaat te werk onder het toezien van haar man en wel zó subtiel dat de man niets kan zeggen. De man wordt boos, ontploft en verliest daardoor onmiddellijk van de beminnelijke en begripvolle rivaal. De transformatie is vervolgens verbazingwekkend; de prins knielt voor haar neer en helpt haar met haar schoenen. Hij koopt rozen voor haar, is geïnteresseerd in haar leven en bezorgt haar fantastische nachten. En wanneer de relatie met haar man verbroken is, verdwijnt de prins. Hij neemt de telefoon niet meer op en wanneer zij hem eindelijk weer aan de lijn krijgt, zegt hij aarzelend: 'Haat me, dat zal het makkelijker maken'. Dat dit bedrog was met voorbedachten rade - precies zoals hij dat een jaar daarvoor bedacht had en haar blog bestudeerde om alles over haar te weten te komen - was ondenkbaar."

Een verhaal van Internet.

“Voor hem is niets heilig, hij houdt van niemand. Zijn grootste passie is om over iedereen te heersen en niemand te sparen om zijn ijdelheid te strelen.”

Michail Lermontov, ‘Princess Ligovskaya’

“Vanaf mijn jonge jaren scheidde ik genoeg in vernietiging. Ik hield ervan om te aanschouwen hoe iemand langzaam zijn levensvisie en waarden verloor, hoe zijn idealistische verlangens, zijn dromen en hoop uit elkaar spatten; hoe iemand een homp vlees werd, een bundel van zenuwen, naakt en trillend als een gespannen snaar in de heldere lucht.”

Franz Felix Pfeffer von Salomon, Obersten Führer der SA

“Ze kan zeggen: “Ik kan niet leven zonder jou”. En een paar dagen later: “Het gaat niet meer tussen ons. Het heeft geen zin”. En na enige tijd weer: “Ik mis je heel erg! Ik voel me goed bij je!” Hoe moet ik dit opvatten? Wat voor onzin is dit? Dat kan toch niet!!!. Ze kan toch niet tegelijkertijd van me houden en geen gevoelens voor me hebben. Liefde is er of is er niet. Ik dacht al vaak aan suicide, omdat ik niemand anders naast me wil dan dit meisje. Hoe kan het? Missen, de liefde betuigen en op hetzelfde moment te weigeren, wegduwen en zeggen dat we niet bij elkaar passen?! Help me, of ik hang me binnenkort op ...”

Een verhaal van Internet.

“Waarom speel ik? Omdat ik het kan. Maar het spel is niet een doel op zich. In feite hunkeren we naar iets anders: rondsluipen in het donker, op zoek naar vers vlees. Maar we zijn bang voor straf. Daarom is het vele malen makkelijker om het gewenste gedrag te vertonen en maanden een ongelukkige, bedrogen verliefde voor de gek te houden.”

Een bekentenis van een bevriende sociopaat.

Hier stoppen we even. Het is nu duidelijk waar het contact met een destructief persoon naartoe leidt en dat een optimistisch scenario in principe onmogelijk is. De totale desoriëntatie en de leegte van de ziel, het weggevoerde zelfbeeld, de volledige ineenstorting van de plannen, verscheurde familiebanden, faillissement, ernstige ziekte en zelfs de dood - dit is de verschrikkelijke prijs die vroeg of laat betaald zal worden door iedereen

die voor de charmes van een fatale persoonlijkheid bezwijkt en zich niet op tijd uit de modderpoel kan optrekken.

Ondanks dit stereotype, verschijnt de Onweerstaanbare niet altijd in de vorm van een verleidelijke vrouw of een imposante playboy. Het monster kan je benaderen met een masker op van een grappig meisje, een dromerige, verstrooide man, de eeuwige zwerver, verdoemde dichter of een hippie... Ze hebben duizend maskers.

Wij, de 'normale' mensen, hebben het probleem dat we het bestaan van 'gevaarlijke mensen' ontkennen of we denken dat verhalen van hun slachtoffers over de verwoestingen die ze aanrichten, sterk overdreven zijn. We zijn, met andere woorden, onachtzaam.

Onze tweede fout is dat we de intenties en motieven van anderen interpreteren op basis van onze eigen perceptie van goed en kwaad. Koppig weigeren we te geloven dat de verachtelijke en zelfs verschrikkelijke daden helemaal niet uit goede bedoelingen gedaan worden omwille van de grote liefde, ware vriendschap en andere emoties, zoals de agressors ons doen geloven. Bovendien 'zingt' de publieke opinie vaak in harmonie met hen, maar de daden van de narcisten komen echt voort uit hun jaloezie en haat en niet uit goede bedoelingen. Maar om de één of andere reden zijn wij toch bereid om hen te verdedigen... omdat zij het al zo moeilijk hebben.

Sterker nog, we vinden niet dat de slachtoffers onrecht is aangedaan, maar dat de narcisten onrechtvaardig behandeld zijn. Zij hebben tenslotte al die traumatische gebeurtenissen meegemaakt! Ze werden door hun ouders ontkend en door vrouwen en vrienden verraden... Met andere woorden; wij denken andersom: de slachtoffers krijgen de schuld van ons. Wij zijn blind.

Onze derde fout (schuld eigenlijk) is, dat we heel weinig medeleven tonen met de slachtoffers van roofdieren. Of zelfs helemaal niet. Om de een of andere reden roepen deze mensen bij ons een lichte minachting op. We lachen om de 'naïviteit' van dat ene jonge meisje omdat ze fantaseert over een geliefde; om de jaren van geduld die anderen hebben (die toelieten dat ze als voetveeg werden gebruikt); om het vertrouwen en de goedgelovigheid van derden en het ontbreken van wilskracht van weer anderen. Wij geloven dat roofdieren de slachtoffers een harde levensles geleerd hebben. Maar het blijkt dat we wel duizend excuses kunnen vinden voor het gedrag van de agressor en het slachtoffer met vragen bestoken als: "Is het niet je eigen schuld? Wie ben je om dat allemaal te tolereren, hoe kan je zo naïef zijn?" Met andere woorden; we zijn best wel wreed.

Al deze fouten hebben ons onvergeeflijke optimisme (Sam Vaknin, 'Kwaad-aardige zelfliefde: narcisme herzien') en onze arrogantie tot gevolg. We zijn ervan overtuigd dat we immuun zijn voor deze roofdieren. Immers, we zijn niet van gisteren, we hebben een uitstekende mensenkennis en met ons zullen deze trucjes zeker niet lukken. Maar helaas, ze lukken wel. En feitelijk al in de eerste fase van het contact - met een kans van 99%.

“Wij zijn (onterecht?) van mening dat een verdorven, tot vernietiging neigend persoon, de duivel zelf moet zijn en er ook zo uitziet. Een destructieve persoonlijkheid echter, toont de wereld een deugd: beleefdheid, hoffelijkheid, liefde voor familie, kinderen en dieren,” schrijft de Duitse filosoof en psychoanalyticus Erich Fromm in zijn boek 'Anatomie van de menselijke destructie'. *“Het naïeve geloof dat de perverse man gemakkelijk te herkennen is, is het grootste gevaar: dat verhindert ons het boosaardige te zien nog voordat een persoon aan zijn vernietigende werk kan beginnen.”*

“De meesten van hen zijn niet makkelijk te onderscheiden van de menigte en verschuilen zich achter een masker van gezond verstand. Ze slagen erin om de levens van mensen om hen heen ongestraft kapot te maken, deels vanwege hun verborgen aard, maar ook vanwege onze illusie dat ze gemakkelijk te herkennen zijn”, - schrijft de Amerikaanse psychiater Harvey Cleckley in het boek 'The Mask of Sanity'. *“In de strijd van de psychopaat voor een plek onder de zon zullen slachtoffers zijn. En grotendeels zullen dit niet de vijanden zijn maar degenen die zichzelf ten onrechte als vrienden, geliefden of familieleden hebben beschouwd... of zelfs alleen maar toevallige metgezellen.”*

Dit zijn sociale roofdieren die charmeren en mensen 'gebruiken' om hun eigen ambities waar te maken. Ze vinden meedogenloos hun weg, waarbij ze een spoor achterlaten van gebroken harten, verloren hoop en lege bankrekeningen. Met een volledig gebrek aan empathie en een geweten, nemen ze wat ze willen en doen ze waar ze zin in hebben. Ze overtreden daarbij de sociale normen en regels zonder het geringste gevoel van schuld of spijt. Hun verbijsterde slachtoffers vragen zich wanhopig af: “Wie zijn deze mensen?”, ‘Wat heeft ze zo gemaakt?’ ‘Hoe kon ik mezelf beschermen?’

Hij kiest jou uit, ontroert je met zijn woorden en zal je met zijn aanwezigheid verpletteren. Hij zal je met zijn mooie plannen blij maken. Je zal met hem een leuke tijd doorbrengen, hoewel je voor

alles zelf zal moeten betalen. Hij zal je bedriegen met een glimlach op zijn gezicht en je met één blik verbijsteren. En wanneer je hem niet meer zal interesseren, zal hij je verwoesten en voor lange tijd je gevoel van eigenwaarde ontnemen en je uit balans brengen. Je zal veel droeviger maar niet veel wijzer worden, en je zal nog lange tijd nadenken over wat er is gebeurd en wat je fout hierin is geweest.”

Behalve het onverbeterlijke optimisme dat in velen van ons zit is er ook het zogenaamde *magisch denken*. Wij denken dat het kwaad in ons leven nooit bij toeval komt, het moet ‘verdiend’ en ‘aangetrokken’ worden. En als we vooral goede, lieve en eerlijke mensen zijn, ‘verdienen’ we geen kwaad en zal er niets ergs met ons gebeuren. En wanneer het je wel overkomt - is er iets mis met je.

Omgekeerd werkt deze regel ook: als met ons een ongeluk gebeurt en er komt een roofdier in ons leven, denken we meteen dat we het ‘verdienen’ of om wat voor reden dan ook ons ‘karma’ ons een ‘les wilde leren’. Dan gaan we koortsachtig op zoek naar wat onze schuld hierin is, haasten ons naar de seminars voor persoonlijke groei, cursussen Geisha en lezen boeken over de wijsheid van de vrouw. Op een of andere manier komt het niet in ons hoofd op dat niet wij niet goed genoeg zijn, maar onze *abuser* erg slecht is.

Iedereen van ons kan slachtoffer worden van een destructief persoon. Echt iedereen... zelfs een roofdier zelf! Onderzoekers verwerpen de mythe dat agressors vertrapte, zwakke en gebroken mensen uitzoeken voor hun wrede spelletjes. Alles is precies het tegenovergestelde! De roofdieren hebben een uitstekende smaak. Zij zijn juist geïnteresseerd in... sterke, oprechte, fijngevoelige en vooral belangrijk - gelukkige en optimistische mensen, vol met plannen voor de toekomst en vitaal.

Maar wat is het geheim van de wrede magie van de Fatale? Waarom misleiden ze ons? Met welk doel trekken ze zo pijnlijk aan de fijnste snaren van onze ziel, spelend met onze gevoelens? Waarvoor slaan ze ons godeloos op onze achilleshielen, die zij beter kunnen vinden dan wie dan ook. Weten ze wat ze doen? Wat hebben ze op hun hart en is het mogelijk om de sleutel tot hun hart te vinden? Zulke vragen branden op de lippen van iemand die de pech had om in een relatie met een roofdier verstrikt te raken; of het nu een geliefde, een vriend, collega, baas of familielid is.

In het kort zien de antwoorden er als volgt uit:

-
- Het hart van een Onweerstaanbare is een orgaan dat bloed rondpompt, maar mist het vermogen om van iemand te houden.
  - Emoties? Ja, 'ze hebben ze' maar het 'assortiment' is zeer beperkt: alles verterende jaloezie, dusdanige verveling en felle haat. Hun ziel wordt aangetast door constante angst. Ze zijn vernietigers. Allereerst van hun eigen leven en ten tweede van diegenen die hen dit toestaan.
  - Ze weten wat ze doen, of op zijn minst, ze vermoeden dat ze mensen laten lijden. Maar ze hebben geen gewetenswroeging - dat kennen ze niet. "Wat onderscheidt al die mensen van ons? Een leeg gat in de ziel," schrijft de Amerikaanse psychiater M. Stout in haar boek 'Wat denk je, is jouw buurman een sociopaat?' In het beste geval zijn ze onverschillig voor ons lijden. In het slechtste geval leven ze ervan. Het maakt ze absoluut niets uit of we morgen een hartaanval krijgen of als we van de brug springen. Als we er niet meer zijn - zal er een ander slachtoffer gevonden worden. Voor hen zijn we slechts inwisselbare objecten.

De Amerikaanse psycholoog Joe Navarro onderscheidt in zijn boek 'Dangerous Personalities' vier soorten agressors:

- Narcisten. Dat zijn mensen met een *narcistische persoonlijkheidsstoornis* (Graaf de Valmont-Choderlos de Laclos, 'Riskante relaties'), George Durua (Guy de Maupassant, 'Dear friend').
- 'Echte roofdieren'. Dat zijn mensen met een *antisociale (dissociale) persoonlijkheidsstoornis*. Dit zijn onder andere *psychopaten en sociopaten*. 'Slangen in pakken' noemt de Canadese psycholoog Robert Hare ze - de auteur van het boek 'De wereld van de Gewetenloze psychopaat'. 'Ongeboren zielen' zoals: Maria Polozova (Ivan Toergenjev, 'Lentebeken'), markiezin de Merteuil 'Riskante relaties', Iago (Shakespeare, 'Othello'), Patrick Bateman (Bret Easton Ellis, 'American Psycho').
- Paranoïde mensen. Dat zijn mensen met een *paranoïde persoonlijkheidsstoornis*: Rogigjin (F. Dostojevsky 'De Idioot'), Martin Burney (Nancy Price 'Fatale ontmoeting'), Heathcliff (Emily Brontë, 'Woeste Hoogten').
- Emotioneel onstabiele mensen. Dit zijn mensen met een *borderline persoonlijkheidsstoornis* (borderliners): gravin Diana (Lope de Vega, 'De hond in de kribbe').

Interessant is dat, zelfs als verschillende onderzoekers gevaarlijke mensen

anders noemen, we de sociopaten, narcisten en paranoïde personen daarin herkennen. Robert Greene bijvoorbeeld, waarschuwt in 'De 48 wetten van de macht' voor contacten met de volgende types om er de rest van je leven geen bittere spijt van te hebben:

- Kwetsbare en trotse types.

“Hoewel hij het aanvankelijk nog kan verbergen, maakt zijn gekrenkte trots hem erg gevaarlijk. Bij het minste of geringste teken van gebrek aan respect of waardering, leidt het tot een explosie van ongecontroleerde woede en geweld. Je denkt bij jezelf: ‘Oké, wat ik gisteren op het feestje heb gezegd was iets onbenulligs en iedereen was dronken’. Wat maakt het uit?”

Er zijn geen rationele redenen voor zijn overdreven reactie. Verspil dus geen tijd om proberen te begrijpen wat er aan de hand is. Als je in een persoon een overdreven kwetsbaarheid vermoedt, neem dan snel de benen. Wat je ook hoopt van hem te krijgen - het is niet de moeite waard.”

- Ziekelijke, onzekere types.

“Deze persoon lijkt op het vorige type, maar is niet zo uitgesproken en daardoor moeilijker te herkennen. Zijn ego is broos, het gevoel van eigenwaarde is minimaal. En als hij denkt te worden beledigd of gekrenkt, vindt hij het moeilijk om zijn pijn en ergernis in te houden. Hij zal proberen terug te bijten. Als je ontdekt dat je die persoon hebt beledigd, verdwijn dan uit het zicht voor een lange tijd. Blijf weg van hem anders bijt hij jou dood.”

- Wraakzuchtige slang.

“Gekwetst of bedrogen, zo iemand uit zijn woede niet. Hij zal afwachten en berekenen. Zijn wraak zal koelbloedig en doelgericht zijn. Zo iemand kan je in verschillende plaatsen in het leven tegenkomen. Meestal is hij emotioneel en koud. Wees met de slang extra alert. Als je hem per ongeluk beledigt, maak hem af of zorg dat je snel weg bent.”

- Verdachte types.

“Een andere variant van de bovengenoemde ‘types’ - Jozef Stalin. Hij ziet in anderen wat hij graag wil zien - meestal het slechtste - en klaagt zich erover dat iedereen tegen hem is. Als je een object van zijn

---

gedachten wordt, wees dan waakzaam.”

In de eerste twee types zijn zonder veel moeite narcisten te herkennen, in het derde type - een sociopaat, en in het vierde - een paranoïde persoon. Elk type destructief mens heeft zijn eigen bijzonderheden maar ze hebben allemaal de volgende belangrijke kenmerken gemeen:

- Een vaag idee van hun persoonlijkheid, een gevoel van innerlijke leegte;
- Inadequate eigenwaarde: bij sociopaten en paranoïde personen is deze sterk overdreven, bij narcisten en borderliners schommelt dit van sterk opgeblazen tot dramatisch laag;
- ‘Alternatieve empathie’; dat wil zeggen een onvermogen of zwak vermogen om lief te hebben, vriendschappen te sluiten, medeleven te hebben en een gebrek aan andere uitingen van geestelijke gezondheid van het individu. Vandaar hun ongevoeligheid en misantropie - haat en minachting voor mensen;
- Manipulatief gedrag, geheel of gedeeltelijk bewust;
- Onbedwingbare behoefte aan controle; dat wil zeggen het bevestigen van hun macht. Er bestaan geen agressors zonder deze eigenschap.

Hier komt uit voort dat een destructief persoon alle relaties als hiërarchie beschouwt. Partnerschap is voor hen onbegrijpelijk en in principe onmogelijk. Hij ziet zijn partner nooit als gelijke.

Navarro waarschuwt dat pure types zeldzaam zijn. Meestal hebben destructieve mensen een ‘boeket’ aan stoornissen. Dat wil zeggen dat in één persoon de kenmerken van alle vier de types ‘uitstekend’ kunnen ‘leven’. Een treffend voorbeeld - Sergej Yesenin.

Robert Hare beweert dat onder ons ongeveer 4% psychopaten zijn; op de drie mannen is slechts één vrouw. Er zijn critici die beweren dat deze cijfers zijn verouderd. Zij zeggen dat er veel meer van deze mensen om ons heen zijn - 10% mannen en 1% vrouwen. De Amerikaanse professor psychologie W. Keith Campbell stelt dat de huidige generatie narcistischer is dan ooit tevoren. En het is onduidelijk hoe we het proces van ‘narcistisatie’ van de mensheid kunnen stoppen.

Monsters? Duivels? Ik geef toe: de verleiding om ze nog gruwelijker te be-

noemen is zeer groot. Maar denk niet dat de roofdieren gelukkig leven. Ze zijn gedoemd tot een betekenisloos, grijs bestaan, verstoken van zelfrealisatie, creativiteit, liefde, vriendschap en warmte. Het landschap van hun ziel is somber en primitief - of de hel van een uitbarstende vulkaan, of een verbrande, met as bedekte vallei. We kunnen dus wel medelijden met ze hebben.

Doe dit echter op een veilige afstand. Dat wil zeggen: voor eens en altijd met het roofdier breken. En dan, lieve lezers, is aan jullie de keuze; of je gaat bij ze weg of ze verslinden je systematisch.

Dus negeer je grootmoedigheid en roei jouw onverantwoord optimisme uit. 'Heropvoeden' van agressors en hun ijzeren hart proberen te laten smelten is onmogelijk. Ze hebben niets in zich wat te ontdooien valt - de eeuwige vorst. Ga daarom weg - vandaag - nu meteen!

Heb ik je nog niet overtuigd? Misschien zet de stem van 'de andere kant van de barricades' een punt achter je twijfels. Zoals die van Sam Vaknin, de Israëlische journalist, die de hele wereld over zijn narcisme vertelde in zijn boek 'Kwaadaardige Eigenliefde - Narcisme opnieuw bekeken'. Hij schrijft het volgende:

"Kon je de uitzonderlijke charme weerstaan, het scherpe intellect, de kinderlijke onschuld, 'de behoefte om beschermd te worden' en de aanblik van 'niemand begrijpt me'?"

Heb je jezelf wel eens afgevraagd waarom het vernedert en je vervolgens weer in de 'suikershow' van ondraaglijke sentimentaliteit valt?"

Heeft zijn arrogantie, giftige tirades, constante kritiek, zelfmedelijden en zijn houding 'ik heb altijd gelijk' jou niet van hem afgestoten?"

Voelde je niet dat het een fopspeen was - ondanks het wetenschappelijke niveau; IJdelheid - ondanks de valse bescheidenheid; Wreedheid - ondanks al die schijnheilige onbaatzuchtigheid?"

Merkte je niet dat je moest vechten voor de meest onbenullige erkenning, de kruimels aandacht en een onoprechte glimlach?"

WAAROM dan - in hemelsnaam - WAAROM ben je gebleven? Waar ben je naar op zoek en wat kan je overtuigen dat je dat nooit zult krijgen?"

En als laatste. Als je nog steeds gelooft dat de omvang van het kwaad dat destructieve mensen aanrichten overdreven is - de tijd van Iago en Valmont verleden tijd is en dat in het echte leven zulke schurken niet meer bestaan en het probleem dus vergezocht is - lees dit boek dan niet.

Ik hoop van harte dat je met dit geloof een lang en gelukkig leven zult

---

leven en dat je jouw Petsjorin, Heathcliff, Peer Gynt (Henrik Ibsen, Peer Gynt) of de markiezin de Merteuil nooit ontmoet.

Maar toch, denk er niet lichtzinnig over; kijk uit. Zelfs als we aannemen dat 4% onder ons psychopaten zijn, is de kans om iemand van hen te ontmoeten vrij groot. Immers, ze zijn de echte 'multitaskers', ze hebben meerdere slachtoffers naast elkaar, ze gooien hun aas overal uit waar maar mogelijk is. En dat doen ze dus hun hele leven! En stel je nu eens voor hoe snel, bij deze 'intensieve' handelwijze, je kansen toenemen om prooi te worden van hun verdorven aandacht ...

Zelfs als je zelf ook een psychopaat bent.

Partituur voor een wrede romance

Ongeacht de nuances is het altijd een destructief scenario en bestaat deze uit de volgende stappen:

1. De Verkenning

Het doel: 'casting' voor de rol van het slachtoffer, het verzamelen van informatie over haar persoon, haar waarden en interesses. In dit stadium maakt het roofdier de definitieve selectie en kiest de tactiek van verleiding.

2. De Verleiding

Het doel: oproepen van sterke genegenheid en emotionele afhankelijkheid.

3. De Toetsing

Voor het slachtoffer onopvallende testjes. Bijvoorbeeld of ze al voldoende verliefd is. Het doel: het bepalen van de bereidheid van 'cliënt(e)' tot de IJskoude Douche - het stadium dat de macht van het roofdier bevestigt.

4. De IJskoude Douche

De eerste openlijk wrede truc die schokkend is voor het slachtoffer en haar intens doet lijden. Het doel: laten zien wie de baas is in huis, het slachtoffer bang maken, haar een schuldgevoel geven, een verlangen oproepen om het goed te maken en haar te dwingen om naar zijn pijpen te dansen.

5. De Duimschroeven aandraaien

De afwisseling van Dooi en IJskoude Douches. Het doel: het (vast)houden

van de prooi op de voorwaarden van het roofdier en geleidelijk haar persoonlijkheid afbreken.

6. Door de Mangel

Meedogenloze, veelomvattende uitbuiting van het slachtoffer. Het doel: een zo hoog mogelijke consumptie van *resources*.

7. De Afschrijving.

Het zich ontdoen van het slachtoffer dat haar potentiële vaardigheden heeft verloren. Het doel: de overstap maken naar een nieuw 'weiland'.

8. De Grote Schoonmaak.

Het doel: het behoud of herstel van hun perfecte imago in de ogen van de omgeving.

9. Dansen op het Graf.

De herhaaldelijke en subtiele wraak en het stalken van zijn slachtoffer. Wordt toegepast als het slachtoffer ongehoorzaamheid vertoonde of in de aanval ging. Of het roofdier doet het gewoon voor de lol. Het doel: 'te veel pratende', 'inadequate' en 'onbeschaamde' slachtoffers discrediteren en hen emotioneel, en fysiek soms ook (onder andere door hen tot zelfmoord aan te zetten), te vernietigen.

10. De Toegift.

Het doel: het slachtoffer weer terughalen nadat ze haar resource hersteld heeft na 'de Afschrijving'. Of de terugkeer van diegene bewerkstelligen die nog voor de Afschrijving ontsnapt was en nog genoeg zelfrespect had. De Toegift wordt uitgevoerd om de macht die de agressor over het slachtoffer heeft te bevestigen.

Laten we nu eens kijken naar het roofdier dat 'aan de slag' is en in detail iedere fase van het destructieve scenario analyseren.

Eerste cirkel: De Verkenning

Hoe je virtueel aan de tand wordt gevoeld. Mensen uit het verleden, trouwe aanhangers en in het geheim verliefden. Verkenning door 'de actie'. Verkenning via de omgeving. Slachtoffers die 'aan de lopende band' in zijn handen vallen. Beroemdheden en hun aanhangers. 'Pak dit onmiddellijk in!' De briljante keuze van een narcist. Is het liefde of het streven naar rijkdom en succes? Waar is het roofdier jaloers op? Naar wie is de sadist op zoek? De keuze van een sociopaat. De liefhebbers van ingetogen en bescheiden vrouwen. In het kielzog van een 'gewonde prooi'. Verkenning door de haat. 'De cartotheek' van het roofdier.

"Het is jouw schuld dat ik honger heb." (Ivan Krylov)

Als een narcist het goed aanpakt zal hij al aan je knagen zonder dat jij het doorhebt. Daarbij zul je niet eens vermoeden dat jij als een tussendoortje wordt gezien tijdens bijvoorbeeld diepzinnige gesprekken met de altijd onzekere en verdrietige, virtuele vriend die je in het echte leven nog nooit gezien hebt. Maar jij bent niet alleen een tussendoortje - jij wordt gekeurd voor de verdere voortgang voor een eventuele relatie. Zeer binnenkort of in de nabije toekomst.

In deze fase presenteert een narcist zich nogal onschuldig. Hij overlaadt je met zijn problemen en met zijn 'spirituele zoektocht'. Alles wordt gepresenteerd met een sausje van totale wanhoop en onbegrip van de hele wereld. Zijn hart wordt over je uitgestort. Jij wordt om raad gevraagd en wordt nadrukkelijk uitgenodigd om ervaringen uit te wisselen. Hij geeft je het idee dat alleen jij hem kunt helpen om een nieuw persoonlijk en professioneel niveau te bereiken. En, natuurlijk, jij wordt daarvoor erg gewaardeerd, voortdurend bedankt en jouw barmhartigheid, gevoeligheid en wijsheid worden steeds bewonderd.

Ja, hij kan je soms verbazen met heftige, pessimistische buien, opwellingen van minachting voor allochtonen, homoseksuelen en gemopper op politieke partijen en de regering. Maar jij besteedt er in het begin niet zo'n aandacht aan want er is nog geen sprake van een serieuze relatie. In deze fase kan een narcist de geheimen van zijn intieme leven aan jou toevertrouwen. En jij analyseert, op zijn verzoek, 'moeilijke' karakters van

---

de voor jou onbekende Anneke, Lisa of Karin, die jouw vriend ‘niet begrijpt’, zij zijn voor hem ‘niet gevoelig genoeg’, ‘zij zijn alleen met zichzelf bezig’.

Tegelijkertijd zegt hij tegen jou dat jij anders bent en uniek, jij bent de enige intelligente vrouw in zijn omgeving.

Vaak is er sprake van een onregelmatige relatie. In het begin claimt hij je en dwingt je letterlijk tot een intensieve correspondentie of andere communicatie online. Daarna verdwijnt hij een tijdje om plotseling weer boven water te komen en je opnieuw lastig te vallen met zijn spirituele en emotionele ‘zoektocht’.

Het komt ook voor dat hij na zijn ‘interview’ jaren verdwijnt om vervolgens als een geest uit de fles weer op te duiken. Dan begint hij met de Verleiding. Maar het kan ook zo zijn dat hij voorgoed uit je leven verdwijnt omdat hij jou ‘niet te verteren’ vond.

Dat is wat betreft virtuele ‘vrienden’. Maar hoe gaat het er in werkelijkheid aan toe? Eerst draait hij, nog op een behoorlijke afstand, rondjes om je heen. En hoewel de interesse van zijn kant aanzienlijk groeit, dringt hij zich niet op.

“Op mijn nieuwe werk ben ik goed bevriend geraakt met Olga; een onhandig, vrolijk en oprecht meisje van mijn leeftijd. Ook is ze een beetje naïef, dromerig, vriendelijk en bescheiden,” vertelt een lezeres. “Zij had een heel lieve glimlach. In het begin was zij zuinig met haar complimenten.” ‘Nou, jij bent interessant’; ‘Wat weet jij veel’; ‘Het is verrassend interessant om met je te praten’ en ‘Dat weet je ook! Goed, zeg!’”

Meestal kennen wij onze toekomstige kwelgeest al lang, al is het niet van dichtbij. Daarom verwachten wij niets van die, in onze ogen, ‘knapperd’, ‘slimmerd’ of dat ‘snoepje’. In de risicogroep zitten collega’s, clubgenoten, oude klasgenoten, jaargenoten en trouwe aanbidders. Deze mensen zijn al op de achtergrond in je leven aanwezig of ze duiken af en toe op om te vragen of er nieuws is. Maar vaak zijn zij zelf al goed geïnformeerd over jou, wat veel verbazing bij je oproept.

De ware reden van deze jarenlange kennis-vriendschapsrelatie wordt duidelijk wanneer de relatie zich verdiept. Het blijkt dat hij op Verkenning is uitgeweest! Pas later kom je erachter dat hij systematisch als een Sherlock Holmes jouw leven volgde, je activiteiten op social media in de gaten hield en je vriendenlijst doorspitte. Met andere woorden; hij was op de hoogte van je carrière en privéleven en verzamelde informatie over je.

Natuurlijk, niet elke bekende die interesse in jou toont is een potentieel 'roofdier'. Vaak komt het voor dat mensen samengewerkt hebben of elkaar kenden van een opleiding en opeens - alsof de bliksem insloeg - verliefd op elkaar werden. Het overkwam hen: geluk en liefde. Echter, er is een categorie mensen met wie je extra voorzichtig moet zijn. Dat zijn:

- **Mensen uit het verleden:** klasgenoten, groepsgenoten, geen echte vrienden.

Verbijsterend is het hoe het roofdier diegene, die hem op de lagere school om de één of andere reden geprikkeld heeft (door zijn succes, deugd...) daarna nog jaren in de gaten heeft gehouden. Vaak horen lezers van hun kwelgeest agressieve tirades aan zoals: "Laatst heb ik het mooiste meisje van de klas gezien. Dik als een pad en ze staat achter een marktkraam. En wat was zij vroeger arrogant op school!"

"Ik was heel verbaasd toen een oude klasgenoot, die ik al 20 jaar niet gezien had, mij op social media had gevonden," vertelt een lezeres. "Het was een arrogante maar knappe jongen, de beste leerling van de school, sportman en muzikant. Ik vond hem toen leuk. Maar hij lachte me uit en maakte me pijnlijk belachelijk. En nu opeens word ik overspoeld met woorden van bewondering, is er een bijzondere interesse voor mijn prestaties en zijn er opdringerige verzoeken om elkaar te ontmoeten."

"Ik zat met hem in dezelfde klas, " vertelt een andere lezeres. "Een jaar of 15 na onze schooltijd is hij ineens met mij bevriend geworden op facebook. Als hij dat niet gedaan had, dan had ik nooit meer aan hem gedacht. Hij schreef dat hij me altijd al leuk gevonden had omdat ik serieus en belezen was en toen hij hoorde hoe ik de gedichten van Majakovsky voordroeg op het schoolconcorso, was hij voor me gevallen.

Wij hebben elkaar ontmoet en ik verbaasde me er over hoe aardig en sympathiek hij was. Ik begreep niet dat ik destijds zo'n lieverd op school over het hoofd gezien had. Hij vond het ook jammer dat wij zoveel jaren verloren hadden - wij hadden al twee krullenbolletjes kunnen hebben...

Nu kan ik haast niet geloven dat die romantiek echt geweest is. De jaren daarop waren een hel. Er gebeurde van alles: midden in de nacht werd ik uit het appartement gegooid, ik stond huilend voor de deur en smeekte hem me binnen te laten. Uitspraken als: 'Zo'n slet als jij zou ik alleen in de bosjes of in de sauna pakken.' Telefoontjes als: 'Luister, kom over een uur bij me met die dikke